

MÉLTÁNYOSSÁG
politikaelemző központ

AZ EURÓPAI UNIÓ MEGÚJULÁSA ÉS FELEMELKEDÉSE

AGYTRÖSZT-STRATÉGIÁK A 21. SZÁZADBAN
NO. 4.

 MÉLTÁNYOSSÁG
politikaelemző központ

info@meltanyossag.hu

www.meltanyossag.hu

0630-311-1701

1149 NAGY LAJOS KIRÁLY ÚT 167. II. 23.

Jáger Máté

Az Európai szigetcsoport: hidak építése egy poszt-nyugati Európában

Egyre több Uniós polgár és vezető érzi úgy, hogy a szövetségi rendszer az Egyesült Államok árnyékában nem válhat meghatározó globális szereplővé, elveszti versenyképességét a kiszámíthatatlan nemzetközi szintéren. A válaszútra kényszerült Európai Unió előtt két lehetőség áll: megújulás vagy megrekedés. A Méltányosság sorozatában, olyan agytrösztök és szerzők munkáját dolgozzuk fel, amelyek a megújuláshoz szükséges szellemi táptalajjal látják el a döntéshozókat. A negyedik részben, a védelmi politika összehangolásának lehetőségeit mutatjuk be.

A European Council on Foreign Relations (ECFR) egy 2007-ben alakult összeurópai agytröszt, melynek kutatási területe az európai kül- valamint biztonságpolitika. A 2026 februárjában megjelent [elemzésük](#) célja, hogy összehangolja az Európai Unió tagállamainak és európai szövetségeseinek a külpolitikai törekvéseit. Ehhez a célhoz kialakítottak egy osztályozási rendszert, amely három, az európai külpolitikát meghatározó kérdés mentén hat csoportra osztja az európai polgárokat, valamint az őket képviselő politikai pártokat. Érvelésükben ezt követően, három forgatókönyvet vetítenek előre, mely egy-egy lehetséges koalíciót mutat be a hat csoport között.

info@meltanyosság.hu

www.meltanyosság.hu

0630-311-1701

1149 NAGY LAJOS KIRÁLY ÚT 167. II. 23.

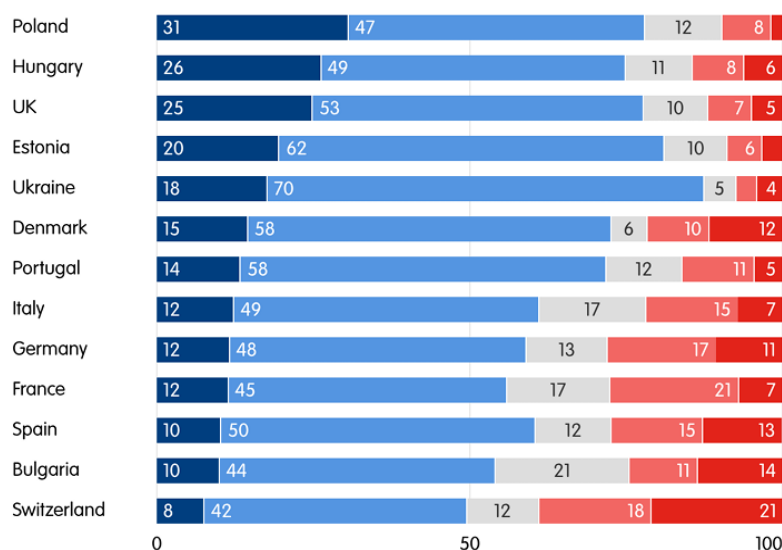
Ha ugyanis a különböző ideológiai szigetek lakói nem képesek hidakat építeni egymás közt, féltő, hogy cselekvőképtelenné válik a szövetségi rendszer, melyet egy egyre kiszámíthatatlanabb geopolitikai színtéren nem engedhet meg magának.

A három nagy kérdés

Melyik leírás tükrözi leginkább az EU* kapcsolatát az Egyesült Államokkal?

Which of the following best reflects your view on what the US is to the EU*? In %

- An ally – that shares our interests and values
- A necessary partner – with whom we must strategically cooperate
- Don't know
- A rival – with whom we need to compete
- An adversary – with whom we are in conflict

Forrás: ECFR-commissioned public opinion survey, conducted by YouGov, Norstat and Datapraxis in November 2025

1. *az EU tagállamain túl Svájcot és Ukrajnát is bevették a felmérésekbe

info@meltanyossag.hu

www.meltanyossag.hu

0630-311-1701

1149 NAGY LAJOS KIRÁLY ÚT 167. II. 23.

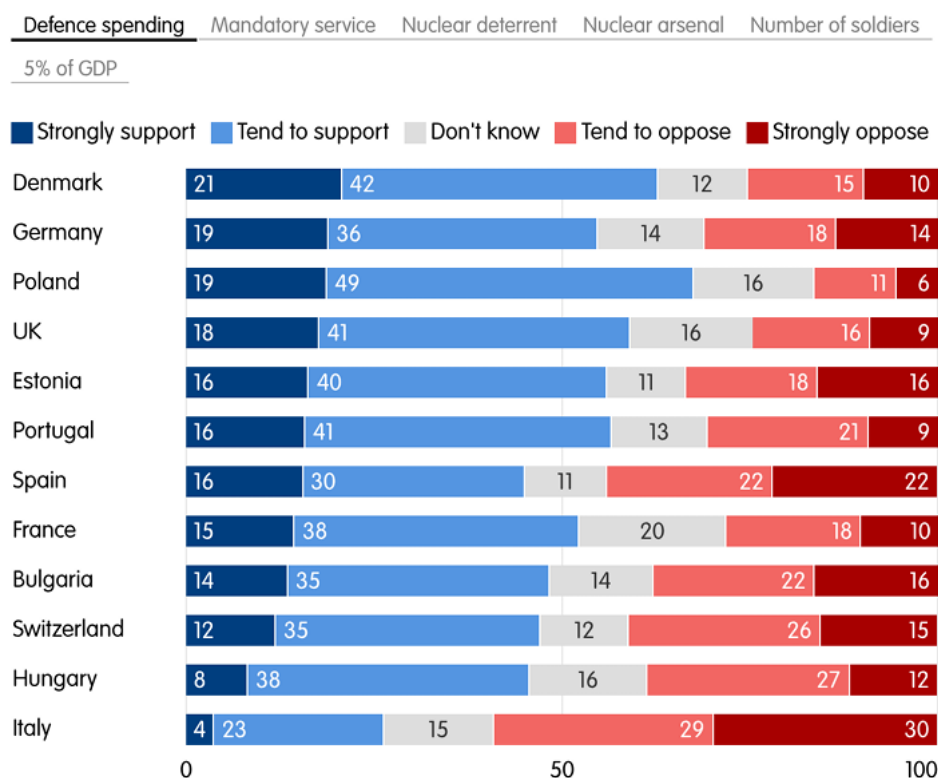
A kérdőív egyértelműen megmutatja, hogy szövetséges helyett a legtöbb Európai állampolgár szükséges partnerként tekint az Egyesült Államokra, amin Donald Trump megválasztása és Európa-szkeptikus retorikája csak tovább rontott. Így mára az észak amerikai óriás megítélése, még a korábban hangsúlyosan Amerika-barát nemzetek körében (pl. Lengyelország vagy Dánia) is jelentősen romlott. Ez szakít azzal a XX. században kialakult történelmi képpel, miszerint az Egyesült Államok a szabad világ zászlóshajója, s hiába választja el egy óceán Európától, a szoros ideológia kapocs áthidalja ezt a földrajzi távolságot.

E kérdésben kivételt képez a Fidesz, a lengyel Jog és Igazságosság (PiS) valamint az egyesült királyságbeli Reform UK pártok szavazói, amelyek választói továbbra is nagy arányban szövetségesként tekintenek az Egyesült Államokra. Azonban a szöveg rámutat, hogy ezt a nézetet nem osztják az általuk „új jobboldal”-ként jegyzett, a korábban említett pártokkal egyébiránt szorosabb kapcsolatban álló pártok, mint például a német Alternatíva Németországért (AfD), vagy a francia Nemzeti Tömörülés (RN). Így, habár akadnak az Egyesült Államokra szoros szövetségesként tekintő politikai közösségek, de túl csekély számban ahhoz, hogy jelentősen befolyásolják az ország megítélésének európai átlagát.

Támogatná, vagy inkább ellenezné, hogy országa növelje a jelenlegi védelemre szánt költségvetést?

Would you support or oppose your country increasing national defence spending at the current time? In %

Forrás: ECFR-commissioned public opinion survey, conducted by YouGov, Norstat and Datapraxis in November 2025

Erre a kérdésre meglepő eredményekkel szolgáltak a válaszadók. Figyelembe véve az előző kérdést, jogos lenne azt feltételezni, hogy azoknak az országoknak az állampolgárai, ahol úgy érzik, hogy az Egyesült Államok távolodik Európától, (felismerendő az ennek következményeképp kialakuló védelmi vákuumot) támogatnák a védelemre szánt költségvetés növelését,

info@meltanyossag.hu

www.meltanyossag.hu

0630-311-1701

1149 NAGY LAJOS KIRÁLY ÚT 167. II. 23.

míg az Amerikába több bizalmat helyezők elleneznék azt. Azonban a számok erős következetlenségre utalnak. Ameddig Lengyelországban, ahol az Egyesült Államokat többen tekintik szövetségesnek mint máshol, a megkérdezettek 68%-a támogatja a védelmi költségvetés növelését, Svájcban, ahol a legkevesebben számoltak be arról, hogy szövetségesnek tartják az USA-t, a megkérdezettek kisebbsége, összesen 47%-a támogatná ugyanezt.

Érdekes módon a földrajzi elhelyezkedés sem befolyásolja érdemben a közvélemény alakulását. Mivel a védelmi költségvetés növelése elsősorban az orosz-ukrán konfliktus miatt vált égető kérdéssé, nem állíthatjuk, hogy az Oroszországhoz való közelség határozná meg a lista értékeit. Az Egyesült Királyságban hasonló mértékben támogatja a közvélemény a védelmi költségek növelését, mint például az Oroszország tőzomszédságában lévő Észtországban. Ugyanakkor fontos megemlíteni a Donald Trump által kirobbantott Grönland körüli konfliktust, amely nagyban magyarázza, hogy miért Dánia áll a fenti lista tetején.

Az országok gazdasági állapota sem határozza meg egyértelműen, hogy hogyan vélekednek a megnövelt költségvetéssel kapcsolatban. Olaszország esetében kifejezetten erős az ambivalencia, mivel a közvélemény alacsony hajlandóságot mutat a védelmi költségek növelésére, amit az ország stagnáló gazdasági helyzete és magas államadóssága indokolhat. Ugyanakkor a Leonardon keresztül (Európa egyik legnagyobb védelmiipari cége), Olaszország profitálhatna is az európai védelmi kapacitások kibővítésében. Összességében kijelenthető, hogy a védelmi költségek növelésére való hajlandóság Európa-szerte magasabb mint az azt ellenzőké. Az országok attitűdjeit azonban egy olyan osztapasztalati értékelés határozza meg,

melyet nem lehet a pénzügyekre, a földrajzra vagy a történelmi tapasztalatokra leegyszerűsíteni.

Ehhez, a szerzők egy harmadik változót is segítségül hívtak; ami azt mérte, hogy az EU mennyire képviseli a megkérdezettek számára fontosnak vélt értékeket? Feltételezhető ugyanis, hogy amennyiben egy csoport tagjai között ez az érték magas, nagyobb hajlandóságot mutathatnak a nemzeteken átívelő együttműködés megerősítésére. Ezzel szemben az EU-szkeptikusok egy része hiába támogatja a védelmi kiadások növelését, nem akarnak mélyebb integrációban gondolkodni.

Az elemzés a továbbiakban körülírja a bevezetőben említett hat csoportot, melyeket a szerzők ideológiai szigetekként azonosítanak.

Az Euro-héják

A felmérés alapján az európai népesség 28%-a tartozik ehhez a csoporthoz. Olyan európai polgárok, akik a politikai spektrum balközéptől jobbközépig tartó részét fedik le, és olyan pártok képviselik őket, mint a német Kereszténydemokrata Unió (CDU), Németország Szociáldemokrata Pártja (SPD) vagy az angol Munkáspárt. Míg Portugáliában és Dániában a válaszadók több mint 40%-a számít "Euró-héjának", addig Magyarországon és Olaszországban a megkérdezettek csupán egyötöde sorolható ebbe a kategóriába, ami elmarad az uniós átlagtól.

Ez a csoport semlegesen vagy pozitívan viszonyul az Európai Unióhoz; nem tekintenek szoros szövetségként az Egyesült Államokra, valamint támogatnák a védelmi költségvetés növelését. A kérdőív szerint az ide soroltak kétharmada tekint Oroszországra ellenségként; ez a csoport tart leginkább attól, hogy Moszkva csapást mérhet rájuk.

Az Euró-galambok

A galambok leginkább a centrumtól balra helyezkednek el, de a jobb-középen állók közül is sokan tartoznak ide és a válaszadók 21%-át teszi ki a csoport. Ez az ideológiai sokszínűség a pártok szintjén is megjelenik, hiszen az olasz Demokrata Párt, a német die Linke, a brit Zöld Párt, illetve a Tisza Párt szavazói is többségében ilyen attitűdökkel rendelkeznek.

Egyetértenek az Euró-héjakkal az EU-ról alkotott véleményükben; szintén semlegesen vagy pozitívan nyilatkoznak az integrációról, valamint az összes csoport közül ők bizonyulnak a legkritikusabbnak Donald Trumpal szemben. Emellett alig kevesebb mint felük tekint Oroszországra ellenségként. Mégsem lehet őket egy blokkba sorolni, mivel a legnépesebb sziget „lakóival” szemben, nem támogatják a védelmi költségvetés növelését.

Az Atlantisták

A harmadik csoport nagysága nagyjából a népesség 12%-át teszi ki. E csoport nem helyezhető el a tradicionális bal-jobb, politikai skálán. Jellemzően azokban az országokban találhatjuk őket, ahol magas a NATO és az Egyesült Államok történelmi támogatottsága. Így a lengyelek 20, az észtek 17 és a britek 16%-a tartozik ide.

Akárcsak a korábbi két csoport, ők is semlegesen vagy pozitívan értékelik az Európai Uniót, támogatják a védelmi költségvetés növelését, mint az Euró-héják, abban viszont eltérnek mindkét csoporttól, hogy értékek mentén szövetségesnek látják az Egyesült Államokat, mintsem csupán gazdaságilag szükséges partnernek. A szerzők szerint ennek oka, hogy ebben a csoportban

jelentős a történelmi szemlélettel átitatott bizalom az euro-atlanti szövetség iránt. Ez a történelmi szemlélet magyarázhatja, hogy miért ebben a csoportban a második legmagasabb, az Oroszországgal szembeni, ellenséges hozzáállás. Mégis, az összes csoport közül ők a legoptimistábbak a geopolitikai fejlemények tekintetében.

A Renegádok

A szerzők szerint a negyedik csoport az elmúlt évtizedben kezdett jelentősebbé válni; ők a népesség 15%-át teszik ki. Az ide tartozók elégedetlenek a politikai elittel, így gyakorta nem szavaznak, azonban azok akik mégis, azokat a populistább és szélsőségesebb pártok szólítják meg, legyen az baloldali, mint az olasz 5 Csillag Mozgalom vagy szélső-jobboldali mint a német Alternatíva Németországért (AfD).

Az összes csoport közül ők a leginkább „rendszerellenesek”, minden kérdésre ellenző választ adtak. Kedvezőtlen a véleményük az EU-ról, akárcsak az Egyesült Államokról és nem támogatják a védelmi költségvetés növelését. Pesszimizmusuk legalább olyan erős, mint az Atlantista csoport optimizmusa. Különösen elégedetlenek az EU orosz-ukrán politikájával, valamint a közlekedési béketevékenységgel. Az Oroszországról alkotott képük az Euró-héják ellenpárja, jóval elfogadóbbak, közülük tekintenek a legtöbbben szükséges stratégiai partnerként a keleti nemzetre. Kritikusan tekintenek ugyanakkor a nyugati közösség versenyképességére és valószínűbbnek tartják Kína és Oroszország felülkerekedését hosszú távon.

A Nacionalisták

Az ötödik csoportot a népesség 12%-ra becslik, és a politikai spektrum jobboldalát fedik le. Franciaországban és Lengyelországban az uniós átlagot némileg meghaladva 18%-ra mérik őket. Olyan pártok képviselik őket, mint a francia Nemzeti Tömörülés (RN) és a lengyel Jog és Igazságosság (PiS).

A nacionalista sziget tagjai úgy tartják, hogy az EU nem képviseli az érdekeiket, továbbá nem tartják értékrendbeli szövetségesnek az Egyesült Államokat. Több mint felük tekint ellenségként Oroszországra. Azonban, hasonlóságot mutatnak az Euró-héjakkal és az Atlantistákkal a védelmi költségvetés növelésében. Fontos különbség azonban, hogy az integrációs hajlandóság, bennük jóval kisebb. A közös fellépés helyett, a Nemzetek Európájának szellemiségét támogatják. Osztoznak a Renegádok pesszimista nézőpontjában, mivel nem bíznak abban, hogy az EU növelhetné a világpolitikai súlyát.

A Trumpisták

Az utolsó és legcsekélyebb lélekszámú csoport a Trumpistáké, hiszen a vizsgált népesség 5%-át teszi ki. A számuk különösen magas Lengyelországban (11%), Magyarországon (10%) és az Egyesült Királyságban (9%), nem véletlen, hiszen a csoportot leginkább képviselő pártok is innen származnak, mint a lengyel Jog és Igazságosság (PiS), a Fidesz, és a brit Reform UK. Ennél a csoportnál észrevehető egyfajta generációs jelleg is, mivel a fiatalok körében erősen felülreprezentáltak a trumpista nézeteket vallók aránya.

Elmondható róluk, hogy míg elégedetlenek az EU jelenlegi állapotával (és hasonlóan a Renegádokhoz, ők sem a további integrációban látják a megoldást), addig az Egyesült Államokat szoros szövetségesnek tartják és támogatják a védelmi költségvetés növelését. Az Amerikához való hozzáállásuk, bár hasonlatos az Atlantistákéval, egy ponton mégis jelentősen eltér. Amíg az Atlantisták nem szívlelik Donald Trumpot (az Egyesült Államokkal való viszonyukat inkább a múlt határozza meg), addig a Trumpisták kifejezetten a jelenlegi elnököt támogatják. A kérdőív megválaszolásakor úgy nyilatkoztak, hogy bíznak az elnök külpolitikájában és abban, hogy ígéretének eleget téve elhozza a békét a világpolitikába. Oroszországot a Trumpisták közül tartják a legtöbben olyan szövetségesnek, amely osztozik értékeikben és érdekeikben, azonban ez a csekély szám (9%), eltörpül azok mellett, akik ellenségként tekintenek rá (47%). Az európai szigetcsoportot körbejárva tehát láthatjuk, hogy ugyan találhatóak közös értékvallalások, hiányzik az egyértelmű többség, és az csak koalíciós törekvésekkel érhető el.

Miért van szükség koalícióra?

2026 januárjában, az Európai Bizottság elnöke, Ursula Von Der Leyen, Davosban kifejezte a szükségét, hogy egy független Európát építsenek a nemzetek. Azonban, a beszédéből nem volt világos, hogy ki(k)től lenne szükséges függetlenednie, miért és ami ennek az elemzés szempontjából a legfontosabb, hogy hogyan? Korábbi közvéleménykutatások kimutatták, hogy az európaiak jelentős része, elégedetlen az EU külpolitikájával, a markáns fellépések hiányát politikai hovatartozástól függetlenül szégyennek élik meg. Annak ellenére, hogy az EU megítélése többségében pozitív, ez a csalódottság könnyen elfordíthatja polgárait a szövetségi rendszertől.

A különböző EU-n belüli véleménycsoportok beazonosítását követően, láthattuk azonban, hogy egy sziget sem rendelkezik a kellő létszámmal és megfelelő társadalmi felhatalmazással ahhoz, hogy önállóan irányt mutasson. Éppen ezért, ha cselekedni akarnak az Unió vezetői, a közös értékek és nézetek mentén össze kell fogniuk. A korábban bemutatott csoportokat a szerzők, három koalíciós szerveződésre osztották. Ezek közül kettő növelné a szövetség egységét, míg a harmadik csökkentené.

A Bajonett koalíció

Az első formáció magába foglalná az Euró-Héjakat, az Atlantistákat, valamint a Nacionalisták egy részét. A koalíció összetartó erejét a védelmi költségvetés támogatása nyújtaná, a szerzők felmérései alapján a csoportosulás az európai népesség 52%-át tenné ki, országokra lebontva, Magyarországot, Olaszországot, Spanyolországot és Svájcot leszámítva, mindenhol máshol minimum a népesség felét.

Ahhoz, hogy létrejöjjön a koalícióhoz szükséges konszenzus, ahhoz bizonyos politikai árkokat mindenképp át kell ívelni, a bel- és külpolitikában egyaránt. A szerzők pozitív példaként említik, hogy Franciaországban a Nemzeti Tömörülés támogatta Macron elnök javaslatát az önkéntes katonai szolgálat visszaállítására, valamint az Ukrajna irányába mutatott, közel teljes szolidaritást.

Azonban a koalíció stabilitását gyengíti, hogy a létrejöttéhez szükséges a szerzők által új jobboldalinak nevezett, nacionalista pártok együttműködése is. Ők ugyan támogatják a védelmi költségvetés növelését, azonban nem tartják kívánatosnak az intergáció további mélyítését. Ezen felül a Nacionalisták kevésbé kritikusak az Egyesült Államokkal, mint a Bajonett Koalíció másik két tagja, ezért jobban ellenezhetik a függetlenedési kísérleteket. Ugyancsak

problémát jelenthet, hogy a legtöbb Nacionalista kevésbé tekinti Oroszországot fenyegetésnek, így nehéznek bizonyulhat az orosz-ukrán konfliktus kérdésében közös nevezőre jutni.

Kockázatként emelik ki a szerzők továbbá, hogy amennyiben a koalíció másik két tagja növeli az együttműködést a Nacionalista frakcióval, akkor kiengedhetik a politikai karanténból, hosszabb távon pedig akár hatalomba is segíthetik politikai riválisaikat.

Az Értékek menti koalíció

Egy másik lehetőség, hogy az Euró-héják, az Atlantisták és az Euró-Galambok alkotnak koalíciót. Ugyan az Euró-Galambok nem érzik szükségét a védelmi költségvetés növelésének, de értékeik és történelmi tapasztalataik javarészt megegyeznek a másik két csoporttal. Mindhárman semlegesnek vagy pozitívnak értékelik az EU-t, s valamelyest szkeptikusak a jelenlegi Trump adminisztrációval. A három csoport együtt a népesség több mint 60%-át képviselné, és minden országban többséget élveznének.

Ahhoz, hogy ez a koalíció stabil maradjon, szükséges lehet, hogy az Euró-Galambok elfogadják a költségvetés növelésének a fontosságát, valamint az, hogy az Atlantistákat meggyőzzék a független Európa NATO-kompatibilitásáról. A közös nevezőt itt az Európai Unió erős, értékek mentén történő támogatottsága jelentené, ami pedig az EU szintű szerveződést is lehetővé tenné. A szerzők szerint az Euró-Galambok, hiába szkeptikusak a megnövelt védelmi költségvetéssel szemben, meggyőzhetőek arról, hogy ez, az EU és értékei túléléséhez elengedhetetlen, sőt még növelhetné is a nemzetek közötti szolidaritást a közös tehervállalás. A megnövelt költségvetés pedig akár új munkahelyekkel és gazdasági fellendüléssel is kecsegtethet.

Az Euroszeptikus koalíció

A harmadik és egyben utolsó koalíció, magába foglalná a Nacionalistákat, a Renegádokat és a Trumpistákat. A formáció összetartó erejét az EU-val szembeni elégedetlenség és a szélesebb körű nemzeti mozgástér iránti vágy jelenti. Fontos különbség az előző két koalícióval szemben, hogy az említett három sziget nem lenne képes a szövetségen átvívelő többséget kialakítani. Azonban ahhoz elég erősnek bizonyulhatnak, hogy meggátolják a többi csoport együttműködési törekvéseit. Így ez a csoport az egyetlen koalíció amelynek céljai eléréséhez nem is feltétlen szükséges többségre jutnia a népességben és az országok vezetésében. Az ebből következő elmaradó integráció pedig a Nemzetek Európája irányát vetíti előre, amely a szerzők szerint a szövetségi blokk gyengülésével jár.

Konklúzió

Az elemzés szerzői egyértelműen állást foglalnak az Értékmenti koalíció mellett. A lépéskényszerre hiába nyújtana szerintük részleges de gyors választ a Bajonett koalíció (amely, ha tovább erősödik, akár meg is haladhatja lélekszámban az Értékmenti koalíciót is), hosszabb távon az európai integráció lelassulásához és megtorpanásához vezetne, ha vezető szerephez jutna. Ugyanakkor tisztában vannak az Értékmenti koalíció korlátaival is. A koalíció sikeréhez az Euro-héjának olyan Euro-galamb nemzeteket kellene integrálniuk, mint például Spanyolország, amely kevésbé érezheti magát fenyegetve az orosz agressziótól. Esetükben a meggyőzés eszköze egy szorosabb európai együttműködésen keresztüli konjunktúra előrevetítése lehet. Az Atlantistáknak (mint például Lengyelország) pedig be kell látniuk,

hogyan az Egyesült Államok és Európa közötti szakadék az elmúlt években tovább nőtt, így Európa békéje és jövője érdekében önállóan kell fellépni.

A szöveg egy beszédes láttelepe egy olyan világrendnek, ahol az Egyesült Államok már nem képes és szeretné magára vállalni a "szabad világ vezetőjének" szerepét. Így azon értékek képviselőjének feladata, melyben mindeddig osztoztak az Európai Unióval, mára oroszánrészt az utóbbi félre hárulhat. Azonban, az EU hiába rendelkezik az Egyesült Államoknál nagyobb népességgel, valamint jelentős gazdasági teljesítménnyel, hiányzik belőle a belső kohézió. Ameddig az EU állampolgárai és politikai vezetőiben nem alakul ki egy egységes irányvonal, az EU szerepéről Európában és a világpolitikában, addig a szövetségi rendszer szükségszerűen hátrányba kerül az olyan geopolitikai erőkkel szemben, amelyek képesek céljaik meghatározására.

Ez természetesen az EU esetében nehéz feladatnak bizonyul. A kutatás kérdőíve rámutat azok az ellentétes értékek és történelmi tapasztalatok egy részére, amelyek megnehezítik a közös irányvonal kijelölését. Azonban ez nem jelenti azt, hogy ez a feladat lehetetlen lenne, hiszen az ugyancsak bebizonyosodik a kérdőívből, hogy léteznek olyan, a szövetséget átvéelő közös értékállalások, melyek mentén elkezdődhet az építkezés. Látható ugyanis, hogy a védelmi költségvetés növelése és az európainak vélt értékek megóvása olyan ügyek, amelyeknek a széles társadalmi támogatottságára alapozva lehetséges az összehangolt cselekvés. Mivel a kutatás szerint az EU-szkeptikus csoportok javarésze az EU hatékonyságát és versenyképességét vonja kétségbe, a hatékonyabb közös fellépések megcáfolhatják a fenntartásaikat. Ahhoz azonban, hogy ez bekövetkezzen, szükséges, hogy

szövetségszerte növeljék az EU védelmének és szerepének kérdéseinek láthatóságát és felerősítsék az EU értékeihez való kötődést. Ez elősegítheti, hogy az európaiak a magukénak érezhessék az Európai Uniót és ne egy bürokraták által működtetett gazdasági integrációként tekintsenek rá. A magas szintű politikai törekvések mellett, a civil társadalom bevonása is elengedhetetlen. Ahhoz ugyanis, hogy a kijelölni kívánt geopolitikai irányt következetesen követhesse az EU szövetségi rendszere, elengedhetetlen, hogy az rendelkezzen széleskörű, hosszútávon életképes és mélyreható demokratikus legitimitációval (erre jó példaként szolgálhat az Unióhoz való csatlakozási szándék népszavazáson keresztüli megerősítése). Ehhez, ahogy a szöveg rámutat, szükségszerűen kommunikációra, koalíciókra, kompromisszumokra és bizonyos esetekben lemondásokra van szükség. Az *Európai Unió megújulása és felemelkedése* című sorozat [első elemzésében](#), a nyolc bemutatott strukturális innovációs javaslat egyike a deliberatív fórumok szervezése. Ezen összeurópai rendezvényeken véletlenszerűen kiválasztott uniós polgárok és politikusok vitathatnák meg a szövetséget érintő, égető kérdéseket. Egy sikeres, széleskörű tanácskozási folyamat eredménye a védelmi költségvetés és integráció témájában, jelentősebb társadalmi támogatottsággal rendelkezne, mint az Uniós politikusok eddigi vitái e kérdéskörben. Hiszen megerősítené azt a képviselőséget, amelyet sokan (köztük az Euroszeptikus koalíció tagjai) túl csekélynek tartanak az uniós döntéshozatalban. A szkeptikus hangok mérséklésén túl, a deliberatív fórumok segíthetnek felfedni és megalapozni azt a széleskörű társadalmi koalíciót, amelyre a politikai döntéshozók valódi társadalmi támogatottsággal rendelkező geopolitikai stratégiát építhetnek. Máskülönben az EU csupán fogatlan oroszlán marad a nemzetközi politika porondján.